

Uvodnik

Junjsko številko pričenjamo z *Žariščem*. Tokrat smo v to rubriko uvrstili prispevek M. Budihne o tridesetletnih izkušnjah skupine za obravnavo bolnikov z rakom glave in vratu. Uspešno delo skupino je lep primer sodelovanja strokovnjakov in inštitucij na področju raka določenega področja. V rubriki *Pregledi* V. Pompe Kim opisuje trend incidence raka ščitnice v zadnjih 20 letih. M. Strojman Fležar predstavlja desetletje razvoja slikovne citometrije na Onkološkem inštitutu. V rubriki *Intervju* objavljamo pogovor s Tanjo Čufer, ki je jesen 2004 preživela kot gostujoča profesorica na inštitutu Jules Bordet v Bruslju. V rubriki *Vprašanja in odgovori* na zastavljena vprašanja odgovarjajo M. Hočevar, A. Vakselj, T. Čufer in J. Us. V rubriki *Novosti* M. Kadivec predstavlja morfološke spremembe na a. carotis po kombiniranem zdravljenju tumorjev glave in vratu. Izsledki kažejo, da ni pomembnih razlik na vratnih arterijah glede na izbiro zdravljenja. S. Novaković podaja kratek pregled današnjega stanja na področju tumorskih vakcin. M. Ribič Pucelj predstavlja zamrzovanje gamet in tkiva jajčnika za ohranitev plodne sposobnosti pri bolnicah z rakom. V rubriko *Za prakso* smo uvrstili prispevek I. Žagar o diagnostiki in terapiji z viri ionizirajočega sevanja in nosečnosti. Strah pred tveganjem je mnogokrat neupravičen, prekinitev nosečnosti pa je medicinsko upravičena v primerih, ko je ocenjena fetalna absorbirana doza večja 500 mGy. A. Pogačnik predstavlja novo napotnico za pregledovanje brisov materničnega

vratu. Problematika dela in organizacije v laboratorijih BMV je bila v zadnjem času zelo prisotna v strokovni in laični javnosti. M. Cvelbar s sodelavci govori o dejavnikih tveganja in napovednih dejavnikih za dvojni primarni rak jajčnikov in dojk. Med dejavniki tveganja je ob spolu najpomembnejša genetska predispozicija zaradi germinalne mutacije BRCA1 in BRCA2, ki se pogosto izraža v pozitivni družinski anamnezi raka jajčnikov ali raka dojk, lahko pa se izrazi tudi kot dvojni primarni rak - epitelni rak jajčnikov in rak dojk. M. Ebert s sodelavci predstavlja problem raka neznanega izvora. Rak neznanega izvora pomeni histološko potrjen metastatski rak, pri katerem kljub popolni anamnezi in temeljitem kliničnem pregledu ter ustreznim osnovnim preiskavam ne najdemo primarnega tumorja. Ker je iskanje izvora naporno in mnogokrat neuspešno, predlagajo preprost algoritem za opredelitev skupine bolnikov, kjer je zdravljenje lahko uspešno. V *Paliativni oskrbi* S. Lahajnar govori o podkožnih infuzijah morfina in drugih zdravil pri rakavih bolnikih. Sledijo še *Odmevi* in *Z Onkološkega inštituta*.

Zvonimir Rudolf, glavni urednik

